

BÀI 1: CHIẾU DỜI ĐÔ-LÍ CÔNG UẨN

I/ GIỚI THIỆU CHUNG

1. Tác giả (974-1028)

Lý Công Uẩn tức Lý Thái Tổ hiệu Thuận Thiên.

Ông là người thông minh, nhân ái và có chí lớn.

2. Tác phẩm: Lý Công Uẩn viết bài chiếu nhằm bày tỏ ý định dời đô Hoa Lư ra thành Đại La.

II/ TÌM HIỂU VĂN BẢN

1. Mục đích dời đô :

-Nhằm mưu toan nghiệp lớn, xây dựng vương triều ổn định, tính kế lâu dài cho thế hệ mai sau

->Việc dời đô có mối liên hệ đặc biệt với sự hưng thịnh của đất nước.

2. Chọn đất tốt để đóng đô.

***Về vị thế địa lí :**

- Thành Đại La là nơi trung tâm đất trời ,mở ra bốn hướng ,có núi sông ,đất bằng phẳng ,cao ,tránh được lụt lội .

***Về vị thế chính trị, văn hóa**

-Là đầu mối giao lưu chốn hội tụ của bốn phương ,là mảnh đất hưng thịnh phong phú tốt tươi .

->Thành Đại La là nơi đủ mọi điều kiện để trở thành kinh đô của đất nước .

III/ TỔNG KẾT:

1. Nghệ thuật:

-Giọng văn trang trọng, tình cảm sâu sắc của tác giả về một vấn đề rất quan trọng của đất nước.

-Là mệnh lệnh nhưng ngôn ngữ không phải mệnh lệnh.

-Câu hỏi cuối cùng mang tính chất tham khảo.

2. Ý nghĩa :Ý nghĩa lịch sử của sự kiện dời đô từ Hoa Lư ra Thăng Long và nhận thức về vị thế, sự phát triển đất nước của Lý Công Uẩn

BÀI 2: HỊCH TƯỚNG SĨ – TRẦN QUỐC TUẤN

I/ TÌM HIỂU CHUNG

1. Tác giả:

-Trần Quốc Tuấn (1231- 1300) tức Hưng Đạo Vương.

- Ông là một danh tướng kiệt xuất của dân tộc.

2. Tác phẩm:

-Văn bản được tác giả viết vào khoảng trước cuộc kháng chiến chống quân Nguyên – Mông lần thứ hai năm 1285.

-Hịch là thể văn NL thời xưa ,thường được vua ,chúa ,tướng lĩnh dùng để cổ động ,thuyết phục ....chống thù trong giặc ngoài .

3. Bố cục văn bản: 4 phần

II/ TÌM HIỂU VĂN BẢN

1. Nêu gương sáng trong sử sách (phần 1 sgk)

2. Tội ác và sự ngang ngược của giặc:

-Kẻ thù tham lam tàn bạo : đòi ngọc lụa, hạch sách vàng bạc, vét kiệt của kho có hạn.

-> Hung hãn như hổ đói.

- Kẻ thù ngang ngược: đi lại nghênh ngang, bắt nạt tể phụ.

-> Thái độ ngang tàng .

* Hình ảnh ẩn dụ, so sánh bọn giặc với “lưỡi cú diều, thân dê chó”.

-Lòng yêu nước, căm thù giặc của TQT được thể hiện :Quên ăn,mất ngủ ,đau đớn đến thất tim ;thái độ :uất ức ,căm tức .....

→ Nổi căm giận, lòng khinh bỉ của tác giả với bọn giặc và chỉ ra nỗi nhục lớn của đất nước.

3. Mối ân tình của quan hệ chủ tướng.Phê phán thái độ sai trái trong hành động của tướng sĩ và những việc làm đúng .

* **Mối ân tình của quan hệ chủ tướng.**

-Biết quan tâm,chia sẻ cùng nhau trong mọi hoàn cảnh “Lúc trận mạc thì cùng nhau sống chết ,lúc nhàn nhĩ thì cùng nhau vui cười”.

* **Phê phán thái độ sai trái trong hành động của tướng sĩ và những việc làm đúng .**

*Phê phán thái độ sai trái : chọi gà, đánh bạc, săn bắn...

->Mục đích: Làm, họ tức giận để mau chứng minh tài năng của mình.

*Những việc làm đúng:

-Nêu cao tinh thần cảnh giác.

-Chăm lo tập dượt cung tên

->Mục đích quyết chiến, quyết thắng kẻ thù xâm lược .

4. Nhiệm vụ của các tướng sĩ :

-Cảnh giác trước âm mưu xâm lược ,tập luyện Binh thư yếu lược ,sẵn sàng chiến đấu .

IV. TỔNG KẾT

1. Nghệ thuật

- Lập luận chặt chẽ ,lí lẽ sắc bén .Luận điểm rõ ràng ,luận cứ sắc bén .

-Sử dụng các biện pháp nt so sánh ,tương phản .....

-Lời văn thể hiện tình cảm yêu nước mãnh liệt .

2/ Ý nghĩa:

Hịch tướng sĩ nêu lên vấn đề nhận thức và hành động trước nguy cơ đất nước bị xâm lược.

BÀI 3: HÀNH ĐỘNG NÓI

I/ KHÁI NIỆM

VD:SGK

- Hành động nói là hành động được thực hiện bằng lời nói nhằm mục đích nhất định.

- Ví dụ:

Cháu cảm ơn ông! → Hành động cảm ơn.

II/ CÁC KIỂU HÀNH ĐỘNG NÓI

VD:SGK

+ Hỏi.

+ Trình bày.

+ Điều khiển.

+ Hứa hẹn.

+ Bộc lộ tình cảm, cảm xúc.

III/ LUYỆN TẬP

Bài 1: Mục đích TQT viết bài hịch nhằm khích lệ tướng sĩ học tập cuốn binh thư yếu lược và khích lệ lòng yêu nước của tướng sĩ.

Bài 2:

a/Dùng để hỏi: Bác trai...chứ?

- Điều khiển: Bảo ....mau đi

- Bộc lộ cảm xúc: Xem...gì nữa

-Dùng để hứa hẹn:Vâng ... cụ.

b/-Trình bày: Lê Thận....Lê Lợi

- Tuyên bố: Đây ... lớn

-Hứa hẹn: Chúng ... Tổ quốc.

BÀI TẬP VỀ NHÀ TUẦN 24

1. So sánh thể chiếu và hịch

2. Lí Công Uẩn dời đô có hợp lí không? Vì sao?

3. Trần Quốc Tuấn đã vạch trần tội ác, sự ngang ngược của giặc như thế nào trong bài hịch? Điều đó có ý nghĩa gì?

4. **Hành động nói là gì?** Tìm các câu có mục đích cầu khiến trong đoạn trích sau. Mỗi câu ấy thể hiện quan hệ giữa các nhân vật và tính cách nhân vật như thế nào?

Đế Choắt trả lời tôi bằng một giọng rất buồn rầu:

- Thưa anh, em cũng muốn khôn nhưng khôn không được. Đụng đến việc là em thờ rỗi, không còn hơi sức đâu mà đào bới nữa [...]. Hay bây giờ em nghĩ thế này...

Song anh cho phép em mới dám nói...

Rồi Đế Choắt loanh quanh, bắn khoăn. Tôi phán bảo:

- Được, chú mình cứ nói thẳng thừng ra nào.

Đế Choắt nhìn tôi mà rằng:

- Anh đã nghĩ thương em như thế này thì hay là anh đào giúp cho em một cái ngách sang bên nhà anh, phòng khi tắt lửa tối đèn có đứa nào đến bắt nạt thì em chạy sang...

Chưa nghe hết câu, tôi đã héch rặng lên, xì một hơi rõ dài. Rồi với bộ điệu khinh khỉnh, tôi mắng:

- Hức! Thông ngách sang nhà ta? Dễ nghe nhỉ! Chú mày hôi như cú mèo thế này, ta nào chịu được. Thôi, im cái điệu hát mưà dầm sùi sụt ấy đi. Đào tổ nông thì cho chết!

Tôi về, không một chút bận tâm.

(Tô Hoài, Đế Mèn phiêu lưu kí)